

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного права № 2

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – «Право»

Освітня програма/спеціалізація – «Право»

Статус дисципліни – вибіркова

Рік набору - 2018-2020

Викладач – Колісникова Г.В., к.ю.н., доцент, доцент кафедри
цивільного права № 2

Харків - 2021

Робоча програма навчальної дисципліни навчальної дисципліни «Захист прав споживачів» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань «Право» спеціальності «Право» спеціалізація «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021.

Розробник

Колісникова Г.В. к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права № 2

Гарант освітньої програми

Затверджено на засіданні кафедри
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри _____ В.Л.Яроцький

Харків 2021

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....
2. Очікувані результати навчання.....
3. Програма навчальної дисципліни.....
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....
5. Теми лекційних і практичних занять.....
 - 5.1. Теми лекційних занять.....
 - 5.2. Теми практичних занять.....
6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання
7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Захист прав споживачів» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» підготовки бакалаврів спеціальності 293 «Право» галузі знань 29 «».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань – 08 «Право»	Обов’язкова	Обов’язкова
Модулів – 2		Рік підготовки:	Рік підготовки:
	Спеціальність – 081 «Право»	7 семестр	7 семестр
Загальна кількість годин - 36	Спеціалізація – «Міжнародне право»	Лекції	Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2-4, самостійної роботи студента - 2-4		Рівень освіти – перший (бакалаврський)	16 год.
	Практичні заняття		Практичні заняття
	20 год.		6 год.
	Самостійна робота		Самостійна робота
	99 год.		99 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік за результатами практичних занять)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік за результатами практичних занять)

Мета «Захист прав споживачів» являє собою самостійну дисципліну, яка є складовою частиною освітньої програми з напрямку підготовки зі спеціальності 081 «Право».

Завдання:

- оволодіння практичним досвідом, навичками і знаннями, необхідними в сфері охорони і захисту прав споживачів;
- оволодіти загальними і професійними компетенціями для виконання вказаного виду професійної діяльності;

Пререквізити: «Теорія держави та права», «Основи римського приватного права», «Історія держави та права зарубіжних країн»

Кореквізити: «Сімейне право», «Договірне право», «Право інтелектуальної власності», «Спадкове право»

Мова навчання – українська.

2. Очікувані результати навчання

Навчальна дисципліна «Захист прав споживачів» забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2 Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях

ЗК7 Навички використання інформаційних технологій і баз даних

ЗК10 Здатність працювати у команді

ЗК11 Здатність приймати неупереджені і вмотивовані рішення

ЗК15 Здатність реалізовувати функції у предметно-практичній діяльності

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад

(принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

Програмних результатів навчання:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Правова природа інституту захисту прав споживачів.

Правове регулювання захисту прав споживачів. Поняття споживача, безпеки продукції, гарантійного строку, належної якості, істотного недоліку,

виробника продукції, продавця, строку придатності. Сутність та значення захисту прав споживачів. Принципи захисту прав споживачів.

Тема 2. Права та обов'язки споживачів товарів, робіт, послуг

Поняття прав та обов'язків споживачів. Право споживача на належну якість продукції. Права споживача у разі придбання ним товару неналежної якості. Права споживача при придбанні товару належної якості. Права споживача у разі порушення умов договору про виконання робіт (надання послуг). Права споживача в разі придбання ним продукції у кредит. Права споживача в разі укладення договору поза торговельними або офісними приміщеннями.

Тема 3. Громадські організації споживачів

Поняття громадських організацій споживачів. Правове регулювання діяльності громадських організацій споживачів. Права громадських організацій споживачів (об'єднань споживачів).

Тема 4. Правове регулювання якості товарів, робіт, послуг

Поняття якості товарів, робіт, послуг. Стандартизація та Сертифікація як засіб забезпечення безпеки та якості товарів, робіт, послуг.

Модуль 2.

Тема 5. Механізм захисту прав споживачів

Загальна характеристика механізму захисту прав споживачів. Розгляд справ про відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок недоліків товарів, робіт, послуг.

Тема 6. Особливості захисту прав споживачів при здійсненні окремих видів торговельної діяльності, наданні послуг і виконанні робіт

Захист прав споживачів у сфері торгівлі на ринку. Захист прав споживачів у сфері дрібно роздрібної та комісійної торгівлі. Захист прав споживачів при здійсненні продажу за зразками та каталогами. Захист прав споживачів у сфері побутового обслуговування населення.

Тема 7. Діяльність органів влади у сфері захисту прав споживачів

Система органів захисту прав споживачів. Повноваження спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері захисту прав та інтересів споживачів і його територіальних органів. Повноваження інших органів виконавчої влади щодо захисту прав споживачів. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо захисту прав споживачів. Обов'язки і відповідальність службових осіб органів виконавчої влади, які здійснюють захист прав споживачів

Тема 8. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів

Кримінально-правова відповідальність за порушення прав споживачів. Адміністративно-правова відповідальність за порушення прав споживачів. Цивільно-правова відповідальність і оперативно-господарські санкції за порушення прав споживачів.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

Тема навчальної дисципліни	Обсяг у годинах			
	Денна форма			
	Усього	У тому числі		
Л		ПЗ	СРС	
Модуль 1.				
Тема 1. Правова природа інституту захисту прав споживачів	13	2	2	9
Тема 2. Права та обов'язки споживачів товарів, робіт, послуг	26	2	4	20
Тема 3. Громадські організації споживачів	13	2	2	9
Тема 4. Правове	16	2	2	12

регулювання якості товарів, робіт, послуг				
<i>Разом</i>	<i>68</i>	<i>8</i>	<i>10</i>	<i>50</i>
Модуль 2.				
Тема 5. Механізм захисту прав споживачів	15	2	2	11
Тема 6. Особливості захисту прав споживачів при здійсненні окремих видів торговельної діяльності, наданні послуг і виконанні робіт	13	2	2	9
Тема 7. Діяльність органів влади у сфері захисту прав споживачів	13	2	2	9
Тема 8. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів	26	2	4	20
<i>Разом</i>	<i>67</i>	<i>8</i>	<i>10</i>	<i>49</i>
<i>Разом</i>				
Усього годин / кредитів ECTS	135/ 4,5	16	20	99

5. Темі лекційних і практичних занять

5.1. Темі лекційних занять

Темі навчальної дисципліни	Темі лекцій	Обсяг у годинах
		Денна форма
Модуль 1.		

1. Правова природа інституту захисту прав споживачів	1.1. Правова природа інституту захисту прав споживачів	2
2. Права та обов'язки споживачів товарів, робіт, послуг	2.1. Права та обов'язки споживачів товарів, робіт, послуг	2
3. Громадські організації споживачів	3.1. Громадські організації споживачів	2
4. Правове регулювання якості товарів, робіт, послуг	4.1. Правове регулювання якості товарів, робіт, послуг	2
Модуль 2.		
5. Механізм захисту прав споживачів 6. Особливості захисту прав споживачів при здійсненні окремих видів торговельної діяльності, наданні послуг і виконанні робіт	5.1 . Механізм захисту прав споживачів 6.1 . Особливості захисту прав споживачів при здійсненні окремих видів торговельної діяльності, наданні послуг і виконанні робіт	2 2
7. Діяльність органів влади у сфері захисту прав споживачів	7.1 Діяльність органів влади у сфері захисту прав споживачів	2
8. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів	8.1 Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів	2

--	--	--

5.2. Теми практичних занять

Теми навчальної дисципліни	Теми практичних занять	Обсяг у годинах
		Денна форма
Модуль 1.	Правова природа інституту захисту прав споживачів	2
	Права та обов'язки споживачів товарів, робіт, послуг	4
	Громадські організації споживачів	2
	Правове регулювання якості товарів, робіт, послуг	2
Модуль 2.	Механізм захисту прав споживачів	2
	Особливості захисту прав споживачів при здійсненні окремих видів торговельної діяльності, наданні послуг і виконанні робіт	2
	Діяльність органів влади у сфері захисту прав споживачів	2
	Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів	4

Усього		20
--------	--	----

6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Захист прав споживачів» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв’язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист реферату за ініціативи студента, peer review, контрольна робота.

У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирьохбальною шкалою (0, 3, 4, 5). За результатами практичних занять із кожного з трьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 5 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на колоквіумах. Колоквіуми проводяться усно, у вигляді бесіди викладача зі студентами з метою з’ясування та підвищення рівня їх знань. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 10 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів залік за результатами практичних занять, що оцінюється за шкалою від 0 до 40 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумк овий контрол ь
Практич ні заняття		Колоквіуми			
Моду	Моду	Колокві	Колоквіу		Залік за результатами практич них занять

ль № 1	ль № 2	ум № 1	м № 2		
max 8	max 8	max 7	max 7	max 10	max 40

Критерії оцінювання з дисципліни «Захист прав споживачів»

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	9	Результати опрацювання матеріалу високі, але незначна кількість несуттєвих помилок.
	8	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	7	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	6	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 5	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	4	У роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	3	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість та самостійність у дослідженні.
	2	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо

		володіє матеріалом.
	1	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Захист прав споживачів» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

7.1. Нормативно-правові акти.

Конституція України: Основний закон (зі змінами та доповненнями). Х.: Одісей, 2005. 112 с.

Цивільний кодекс України від 16.02.2003 № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003 № № 40-44, ст. 356

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хав-ронюва. К.: Кантон, А. С. К., 2002. 1104 с.

О государственном надзоре за соблюдением стандартов, норм и правил и ответственности за их нарушение: Декрет КМ Украины от 8.04.1993 г. // СПП. 1993. № 7. Ст. 123.

О государственном регулировании импорта сельскохозяйственной продукции: Закон Украины от 17.07.97 г. № 468/97 //

ВВРУ. 1997. № 44. Ст. 281.

О государственном регулировании производства и торговли спиртом этиловым, коньячным и плодовым, алкогольными напитками и табачными изделиями: Закон Украины от 19.12.95 г. № 481/95 // ВВРУ. 1995. № 46. Ст. 345.

Про захист прав споживачів: Закон Украины (в редакции 2005 г.) // ВВСУ. 1991. № 30. Ст. 379. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>

Закон України Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав споживачів фінансових послуг (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 44, ст.278) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/122-20#Text>

О качестве и безопасности пищевой продукции и продовольственного сырья: Закон Украины // ВВРУ. 1998. № 19. Ст. 98.

О качестве и безопасности пищевых продуктов и продовольственного сырья: Закон Украины от 23.12.1997 г. // Голос Украины. 1998. 3 февраля.

О лекарственных средствах: Закон Украины от 4.04.96 г. № 123/96 // ВВРУ. 1996. № 22. Ст. 86.

Про металобрухт: Закон Украины от 5.05.1999 г. // ВВРУ. -1999. № 25. Ст. 212. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/619-14#Text>

О научно-технической информации: Закон Украины от 25.06.1993 г. № 3322. Т.5 // Законы Украины. К., 1996. С. 191200.

О Национальном Совете по вопросам качества: указ Президента Украины от 2.09.1997 г. № 942 // Урядовий кур'єр. 1997. -11 сентября (№ 167-168).

О порядке снятия с производства и эксплуатации, изъятия из реализации, отзыва, возврата от потребителей недопустимо опасной продукции: Постановление КМ Украины от 25.10.1991 г. № 291 // СПП. 1991. № 11. Ст. 117.

Про рекламу: Закон Украины от 3.07.1996 г. // ВВРУ. -1996. - Ст. 181. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text>

О стандартизации : Закон України Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 31, ст.1058) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>

Про транспорт: Закон України от 10.11.94 г. № 232/94 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>

Про інформацію: Закон України от 9.10.1992 г. № 2657. Т. 4 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

Об обороте в Украине наркотических средств, психотропных веществ, их аналогов и прекурсоров: Закон Украины от 15.02.95 г. № 60/95 // ВВРУ. 1995. № 10. Ст. 60.

Про звернення громадян: Закон України // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Кодекс України об адміністративних правонарушеннях (с изменениями и дополнениями). Х.: Одиссей, 2005. 256 с.

Основна література

Колісникова Г.В. Особливості цивільно-правового захисту прав споживачів Право України. – 2008. - №3. – С.100-102.

Колісникова Г.В. Загальна характеристика інституту « захисту прав споживачів » та його місце у системі права і системі законодавства України Право України. – 2010. - №1. – С.189-193.

Колісникова Г.В. Суб'єктний склад зобов'язання щодо відшкодування шкоди, завданої споживачу Право України . – 2010. - №7. – С.210 – 215.

Колісникова Г.В. Право споживача на інформацію Право України. – 2010. - №11 – С.248 – 252.

Колісникова Г.В. Відшкодування моральної шкоди споживачам, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт, послуг Сучасні проблеми цивілістики : матеріали круглого столу, присвяч. пам'яті проф. Азімова Ч. Н, (Харків, 21 груд. 2015 р.) - Х. : ФОП Лібуркіна Л. М.–2015. - С.119-123

Колісникова Г.В. *Право споживача на якісний товар : ретроспективний погляд і сучасні тенденції* Право і суспільство. – 2016. –№5. – С. 26-32

Колісникова Г.В. Актуальні питання по відшкодування шкоди, завданої споживачам недоліками наданих туристичних послуг Порівняльно-аналітичне право. – 2017. –№4. – С. 115 – 117.

Колісникова Г.В. Порівняльний аналіз законодавства України та країн

ЄС з питань захисту прав споживачів Карпатський правничий часопис. – Львів - №8 – 2015. – С.105.С.36-43.

Колісникова Г.В Актуальні питання в сфері захисту прав споживачів при продажу товару з розстроченням платежу та у кредит Проблеми подальшого вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. Ч. Н. Азімова (Харків, 21 груд. 2017 р.) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2017. - С.229-230

Колісникова Г.В *Загальні засади відповідальності за зобов'язаннями по відшкодуванню шкоди, завданої споживачам* Актуальні проблеми приватного права : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 96-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АНУРСР В. П. Маслова (Харків, 14 лют. 2018 р.). - Харків : Право, 2018 С.284-288

Колісникова Г.В Байєр як сторона договорів, що укладаються через мережу Інстаграм

«Проблеми подальшого вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав», мат., наук. – практ, конф. присвяченої пам'яті професора Ч.Н.Азімова(м. Харків, 19 грудня 2018 р.).Х – Право. 2018. – С. 211-213

Колісникова Г.В STATE REGULATION AND FINANCING OF THE UKRAINIAN VINOGRANDATION MARKET IN THE CONDITIONS OF EURO INTEGRATION Financial and credit activity: problems of theory and practice. № 3. 2019. –С.401-406

[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://fkd.org.ua/article/view/179817>

Журнал входить до науково-метричної бази **Web of Science**

Кагал Т. Законодательство о защите прав потребителей в сфере качества товаров в системе законодательства Украины // Право Украины. 1998. - № 8. С. 98-101.

Ковальчук Т. Экологическая безопасность продуктов питания: понятие и содержание // Право Украины. 1997. № 5. С. 22-25.

Корнилов Э.Г. Новая редакция Закона РФ «О защите прав потребителей» изменения, отвечающие духу времени // Журнал российского права. - 1999. № 95. С. 101.

Косинов С. Особенности правовых норм, которые обеспечивают защиту прав потребителей по договорам купли-продажи // Голос Украины. 1999. - № 1. С. 90-92.

Кривицька Ю. Новий погляд на права споживачів крізь призму європейського права // Юридичний журнал. 2005. -№ 10 (40). С. 47-48.

Крие А., Жаллэ Ж. Внутренняя торговля: Пер. с фр. -М.: Прогресс-Универс, 1993. С. 84, 110, 177, 178, 192.

Лебедева Л.Ф. Суверенитет потребителя // США: Экономика, политика, идеология. 1991. № 2. С. 64-70.

Левшина Т.Л. Основы законодательства о защите прав потребителей: Курс лекций. М.: Юридическая литература, 1994. С. 138-158.

Любецкий Н. Правовое регулирование качества продуктов питания в Украине // Предпринимательство, хозяйство и право. -1996. № 6. С. 30-34.

Мамутов В.К, Чувпило О.О. Господарське право зарубіжних країн. К.: Вища шк., 1996. С.235.

Маніє Ф., Чувпило О.О. Технічні правила і стандарти в ЄС: Навч. посіб. Донецьк.: ДНУ, 2004. 135 с.

Марков Б. Діяльність Головного центру державної служби стандартних зразків України // Стандартизація, сертифікація, якість. 2004. № 2. С. 39-44.

Марков Б. Розвиток нормативного забезпечення державної метрологічної системи // Стандартизація, сертифікація, якість. -2003. № 3. - С. 39-41.

Марметьянов В.С. Хозяйственное право: Курс лекций. М., 1994. С. 47.

Марченко Т.Ю. Необхідність впровадження системного управління якістю на підприємстві // Теоретичні та прикладні питання економіки: Зб. наук. пр. Вип.4. К., 2004. С. 243-249.

Миргородский Д. Сертификация продукции и услуг // Частный предпринимателью. 2000. сентябрь (№ 12). С. 22.

Молчанов Р. О защите прав потребителей // [www. svoboda. ua](http://www.svoboda.ua).

Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Передплачено доступ до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у залі правової інформації Навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).